

Upravno sodišče je pritožbo zavrnilo zaradi neutemeljenosti iz nastopnih razlogov.

V le-tem slučaju gre za vpis v vodne knjige. Vodna knjiga pa je z ozirom na § 1 ministrske naredbe z dne 20. septembra 1872, št. 34 dež. zak. le v poočitbo vodnih, v okraju obstoječih ali pa na podlagi vodopravnega zakona na novo pridobljenih pravic. Vpis v vodno knjigo, pa se izvrši samo na podlagi dejanskega stanu. Razsodba o spornih pravicah se pri tem ne zgodi. Istotako se pravica, ako se vpiše v vodno knjigo, sporu ne odtegne, nego je tudi ne glede na dopusten pristavek §-a 6 iste naredbe nasprotni stranki še vedno dovoljeno, da obstoju in obsegu pravice ugovarja, in o tem ima oblastvo razsojati.

A tudi stranki, ki je dosegla vpis v vodno knjigo — v tem slučaju južni železnici — je prosto, da pravne razmere, osobito izpodbijani obstoj in obseg vodnih pravic ugotovi in pouzroči predpisano vodopravno postopanje ter si svoje zahteve osigura brez razložka, se li tičejo pravic po sedanjem vodopravnem zakonu ali pa pravic po starejših vodopravnih določbah.

Ker ima torej zgoraj navedeni odlok za predmet le vpis v vodno knjigo in ne obsega nikakega kršenja materialnih pravic južne železnice, bilo je pritožbo zavriniti.

Iz pravosodne prakse.

Civilno pravo.

a) Ni, da bi se moralo vselej pri materialnopравnih rokih računati 30 dni za en mesec; določba §-a 902 o. d. z. je glede pravnih opravil dispozitivnega značaja. — V okviru prizivnega razloga napačne pravne ocene in temu primernega prizivnega predloga, da se spremeni izpodbijana razsodba, sme prizivno sodišče pretresovati vprašanja glede dejanskega položaja, čeprav se v prizivu niso izrecno omenjala.

(§-a 462, 467 št. 3 e. pr. r.)

Štefan M. v Š. je bil lastnik poslopja, ki je v noči od 19. na 20. oktobra 1908 pogorelo. Škoda je znašala 3960 kron. Raznesla se je govornica, da je Štefan M. sam zažgal, da pride

do zavarovalnine. Dobila se je priča, ki je povedala, da mu je Štefan M. leta 1906 obljubil 100 K in dal takoj 10 K are, ako zažge njegovo prejšnje poslopje v Ž.; nadalje, da mu je pozneje, ko je poslopje v Ž. res že pogorelo bilo (23. novembra 1906), Štefan M. priznal, da je sam zažgal. Pa ta priča je bila že radi laži večkrat zaprta; njene izpovedbe niso bile nič kaj verjetne. Vender so Štefana M. zaprli in v zaporu okrajnega sodišča Š. se mu je dne 25. decembra 1908 dostavila obtožnica. Dne 7. jan. 1909 moral bi biti iz tega zapora oddan v zapore okrožnega sodišča v C., a noč poprej si je končal življenje sam; obesil se je. Zapustil je pa pismo na svojo ženo, v katerem zatrjuje svojo nedolžnost; ker sramote, da ga tirajo od sodišča do sodišča, ne more prenesti, si raje sam konča življenje, čeprav ve, da bi bil oproščen.

Dne 19. aprila 1909 so vložili pravni nasledniki Štefana M. tožbo zoper zavarovalno družbo X. na D. z naslednjim zahtevkom: I. Ugotovi se nasproti toženi družbi: a) da dne 7. januarja 1909 zamrlemu Štefanu M. ni bila dokazana krivda, češ, da bi bil on požar svojega poslopja, pogorelega dne 19. oktobra 1908. namenoma ali iz velike zanikernosti povzročil; b) da ta sodna ugotovitev nadomešča v §-u 16 zavar. police zahtevano spričevalo pristojnega sodišča o nedolžnosti pogorelega; II. tožena družba plačaj tožnikom 3960 K s 5% obrestmi od dne dostavitve tožbe naprej — in pravnne stroške v 14 dneh pod izvršbo.

Tožena družba je prerekala plačilno dolžnost in ugovarjala tudi zastaranje zahtevka, sklicujoč se na nastopne določbe predmetne police: § 14: Zavarovanec izgubi vsako pravico do zavarovalnine, ako je škodo namenoma ali iz velike zanikernosti povzročil ali povečal. § 16, odst. 2: Družba ni dolžna plačati odškodnine, dokler varovanec ne prinese spričevala od pristojnega sodišča, da se zastran požara ali sploh niso vršile sodne poizvedbe, ali ne proti njemu, ali ako so se proti njemu vršile, da se je izkazala njegova nedolžnost. (Niti preiskovalni sodnik, niti svetovalsvena zbornica nista dala spričevala o nedolžnosti, češ, ni prišlo do razprave). — § 16, odst. 6: Vsakojaki zahtevki, kojih tekom 6 mesecev po požaru družba ni pismeno in brezpogojno priznala ali se niso z vložbo tožbe pri pristojnem sodišču uveljavili, ugasnejo sami ob sebi že s pretekom te dobe.

Prvo sodišče, deželno trgovsko sodišče v G. je tožbo začasno zavrnilo. Glede ugovora zastaranja se je ugotovilo, da je odvetnik, zastopnik tožnikov, tožbo dne 17. aprila v Sl. G. bil na pošto dal; po §-u 89 sod. org. zak. pa so dnevi toka na pošti vštrevni, tožba je bila torej pravočasno naperjena. Ali — edino pristojno oblastvo, katero bi moglo dati spričevalo nedolžnosti, je okrožno sodišče v C. To je pa tozadevno zahtevo odklonilo, torej pogoj §-a 16 odst. 2 zavar. police ni izpolnjen. Ker pa je še možno, da se najde drug od Štefana M. različen požigalec, onda se ta možnost na ta način upošteva, da se v bodoče nedolžnost Štefana M. izkaže, in radi tega se je tožba dilatorno zavrnila.

Zoper to razsodbo so vložili samo tožniki priziv. Višje deželno prizivno sodišče v G. pa prizivu ni ugodilo in to iz naslednjih razlogov:

Z ozirom na ugotovitveni zahtevek se najprej vpraša — prvo sodišče o tem ni govorilo —, ali je po zmyslu §-a 228 c. pr. r. dopusten; kajti nedostatek v tem oziru mora se v vsakem štadiju pravde upoštevati.

V tem oziru graja toženka v prvi vrsti, da gre zahtevek l a) na ugotovitev dejstva, kar ne bi bilo dopustno. Ali formulacija tozadevnega zahtevka je le določbi §-a 16 odst. 2 zavar. pogodbe prilagodena in ne da dvomiti, da ne gre baš za ugotovitev golega dejstva, da se krivda Štefana M. ni izkazala, ampak za ugotovitev, da Štefan M. v zmyslu §-a 14 zavar. pogodbe sploh ni kriv požara svojega poslopja v Ž.; tako ugotovitev je pa moči pred civilnim sodnikom uveljavljati.

Glede nadaljnjih zakonitih znakov §-a 228 c. pr. r. velja, da je ugotovitveni zahtevek l a) in b) le predpogoj za odškodninski zahtevek II., in da se vobče o interesu na skorajšnji ugotovitvi temeljev za odškodninsko dolžnost toženke v zmyslu pogodbe ne bi moglo dvomiti, kajti po §-u 16 odst. 5 zavar. pogodbe je tožbeno uveljavljanje zahtevka, ki ga toženka ne prizna, vezano na dobo 6 mesecev po požaru, inče ugasne.

Ta doba, kakor pogojena zastaralna doba, ima svoj izvor v materijalnem pravu; zato se pa glede nje ne sme uporabljati določeb §§-ov 125 in 126 c. pr. r. ter §-a 89 sod. org. zak., ki veljajo le za pravdne roke. Iz tega pa izhaja, da je 6 mesečno

dobo računati po §-u 902 o. d. z. s 180 dnevi, in nadalje, da doba teče tudi ob nedeljah in praznikih in ob dnevih poštnega toka.

Le-ta tožba pa je bila glasom vložišča podana 19. aprila 1909, torej nedvomno šele po 180 dneh, odkar je poslopje v noči na 20. oktobra 1908 pogorelo; dospela je torej k pristojnemu sodišču ob času, ko je odškodninski zahtevek v zmislu §-a 16 odst. 5 zavar. pogodbe že ugasnil bil.

Potemtakem je spričo ugovora zastaranja od strani toženke izključeno, da bi bilo moči odškodninskemu zahtevku priznati upravičenost. Torej pa je tudi odveč, da bi se še vse druge zakonite in pogodbene predpogoje vsled zastaranja ugaslega zahtevka ugotavljalo v pravdi z velikimi stroški. Tožnikom je za sedaj po zamudi 6mesečne dobe odrekati vsak interes na skorajšnji ugotovitvi vprašanja o krivdi. Zato pa je ugotovitveni zahtevek I a) in b) že vsled nedostanja formalnih zahtev §-a 228 c. pr. r. nedopusten, zahtevek plačila pa z ozirom na določbo §-a 16 odst. 1 zavar. pogodbe in ob nedostajanju zapadlosti prezgoden. Upravičena je torej zavrnitev celotnega tožbenega zahtevka.

Vsled revizije tožnikov je vrhovno sodišče z odločbo z dne 4. januarja 1910 o. št. Rv IV 525/9-1 razzodbo prizivnega sodišča razveljavilo in stvar vrnilo prizivnemu sodišču v vnovično razpravo in odločitev.

Razlogi.

Revizija se opira na vse revizijske razloge §-a 503 c. pr. reda.

Kolikor uveljavlja ničnost po §-u 477 št. 9 c. pr. r., torej revizijski razlog št. 1, nadalje revizijski razlog št. 3 §-a 503 c. pr. r., češ prizivno sodišče odbija tožbeni zahtevek začasno, čeprav smatra, da je rok za vložbo tožbe zamujen, namesto da bi dosledno tožbeni zahtevek peremptorno zavrnilo, nima revizija prav; zakaj prizivno sodišče bi s peremptorno zavrnitvijo zagrešilo »reformatio in peius« na kvar tožnikov, dočim toženka ni vložila priziva. V to pa ni bilo upravičeno (§-a 462, 497 c. pr. r.). Tudi se z vsem tem ni zgodilo nikako nesoglasje med dejanskimi temelji prizivne razzodbe in med pravnimi spisi.

Pač pa je revizija upravičena, kolikor se sklicuje na revizijska razloga št. 2 in 4 §-a 503 c. pr. r. V tem je sicer pogrešna, da odreka izpodbijani razsodbi pravico preskusiti in odločiti, ali je bila tožba pravočasna, češ da v tem oziru ni bilo pritožbe. Ker je prizivni predlog zahteval tudi premembo pravosodne razsodbe in obsodbo toženke in ker se je prizivalo tudi radi napačne pravne ocene stvari, onda je bilo prizivno sodišče tudi upravičeno rešiti zgorajšnje pravno vprašanje, kajti le-to je bilo obseženo v prizivnem razlogu in v tozadevnem predlogu. Čeprav priziv v tej točki ni uveljavljal napačnega pravnega naziranja prvega sodišča, smelo je vendar prizivno sodišče vsa pravna določila, ki morejo priti v poštev, pretehtati z ozirom na dani stvari položaj, inace bi se drugi instanci skoraj onemogočila uporaba materijalnega prava (§-a 462, 467 št. 3 c. pr. r.). To mora veljati tem bolj, ko so bili tožniki vsled prepovedi reformacije »in peius« in vsled dejstva, da razlogi razsodbe niso deležni pravomočnosti, obvarovani zlih pravnih posledic.

V stvari sami ima prizivno sodišče pač prav, ko po zmislu §-a 16 odst. 5 zavar. pogodbe dogovorjeno dobo 6 mesecev smatra za materijalnopraven, ne pa za procesualen rok. V tej določbi pogodbe omenjena tožba je sredstvo za uveljavljenje zahtevka, izvirajočega iz materijalnega prava; zamuda tožbenega rokú ima za posledico izgubo pravice uveljavljati ta zahtevek. Dogovorjeni rok je torej rok materijalnega prava, njega trajanje je naprej določeno; ako preteče, ne da bi bil izkoriščen, nastopi izguba pravice kar ob sebi. Rok je torej prekluziven, ne pa zastaralen; v zadnjem slučaju je pravica sama na sebi neomejena, le neizrabljena tekom gotovega časa se nehá. Z ozirom na materijalnopravno naravo tega rokú torej ni moči ravnati se po določbah o rokih v zmislu c. pr. reda; te se nanašajo le na določbe časov za opravo pravičnih dejanj v pravnem sporu, ki je že začet. Prav tako malo uporabna je pri prekluzivnih rokovih določba §-a 89 sod. org. zak., da se ne smejo vštetí dnevi, ko kaj teče na pošti; ta določba ima v mislih le take róke, ki jim je predpogoj že započeto postopanje. Tudi se sme uporabljati le pri »zakonitih in sodniških rokih«, ne pa pri pogodbenim potom dogovorjenih, za kakršne tu gre.

Iz materijalnopravne narave te pogojene dobe 6 mesecev pa nikakor še ne izhaja, da bi se moralo računati mesec za 30 dni, skupaj torej 180 dni, kar bi pomenilo, da je tožba, vložena dne 19. aprila 1909, zapozneta. Določba §-a 902 o. d. z.: »Po zakonu . . . smatra se 30 dni za en mesec . . .« je glede pravnih opravil dispozitivna določba, predpogoj ji je, da pogodniki niso nameravali drugačne določitve časa; saj določa prvi stavek tega zakonitega določila: »Pogodbe morajo se . . . tako opraviti, kakor so se sranke dogovorile.« Stvar razlage je torej, kako voljo so imeli pogodniki v tem oziru. Pri tem je vpoštevati predvsem splošne navade in šege. Ako se pa uvažuje, da se v navadnem življenju sploh po koledarju računi, da določata po splošni navadi prometnega obrata člen 32 men. r. in člen 328 trg. zak. mesečne roke po koledarju, onda je pač čisto izključeno, da bi bile sranke v le-tem slučaju imele drug rok v mislih, kakor koledarski (§ 863 o. d. z.); to tem manj, ko je zavarovalna pogodba trgovsko opravilo in se mora njen izpolnitveni rok brez dvoma po koledarju izračunati (člen 271 t. 3, 277, 328 trg. zak). Ni prav nobenega razloga, da bi se mislilo, sranke so se hotele zediniti v eni in isti pogodbi glede izpolnitvenih rokov na koledar, glede v govoru stoječe prekluzivne dobe pa na računanje v zmislu §-a 902 o. d. z. Konec pogodbeno določene šestmesečne dobe bil je torej tistega dne meseca, ki odgovarja po svojem številu dnevu požara, torej dne 19. aprila 1909. Ta dan pa je bila tožba res vložena, bila je torej pravočasna.

Ker pa je prizivno sodišče imelo glede konca tozadevne dobe napačno pravno naziranje in raditega ni o stvari meritorno sodilo, je to nedostatek po §-u 503, št. 3 c. pr. r., in zategadelj je bilo reviziji ugoditi in skleniti, kakor je gori razvidno. *Dr. M. D.*

b) Stranki, ki je dala povod, da se preloži narok, more sodnik, ako smatra, da je bila razprava, na kateri je nastal vzrok za preložitvev, potrebna in neizogibna, naložiti po §-u 142 c. pr. r. povračilo stroškov, ki nastanejo na preloženih razpravi in še niso znani, tako da obsodba zadeva le pravno podstavo, ne pa tudi zneska stroškov.

V pravni stvari M. B. proti F. R. in tovarišem, zastopanim po odvetniku I., radi 926 K se je pri okrajnem sodišču v Idriji

odredila ustna razprava na 14. junija 1909. Zavaljo sprejema dokazov po pričah, ki sta jih ponudili obe stranki, se je morala razprava preložiti na 5. julija t. l. Stvar je na tem naroku dozorela za razsojo. Pred sklepom razprave so pa toženci za okolščino, ki so jo ugovarjali, a je zaslišane priče niso potrdile, ponudili dve novi priči. Ker je sodnik smatral to okolščino za važno in nameraval ponujeni dokaz dopustiti, mu je bilo na tem, da izve vzrok, zakaj se ni novih prič ponudilo že na razpravi dne 14. junija t. l. Povprašal je eno izmed toženk, če je šele po omenjeni razpravi zvedela za novi priči ali je za nju znala že prej. Potrdila je poslednje, in sodnik je to konstatiral v zapisniku.

Tožničinemu kuratorju je z ozirom na to, da so toženci zastopani po odvetniku I. iz Ljubljane, da že prihod tako oddaljenega zastopnika k naroku v Idrijo stane okoli 200 K in da se ne ve, kako izide pravda, šlo za to, da se tožencem naloži povračilo stroškov povzročene preložitve. Zategadelj je stavil predlog, ki se je v zapisniku označil doslovno tako-le: »Tožničnin kurator predlaga, da se v slučaju, ako bi sodišče smatralo potrebnim, da preloži današnjo razpravo radi od tožencev nanovo ponujenih dokazov, priznajo stroški preložene razprave tožnici v smislu §-a 142 c. pr. r., ker so toženci zakrivili, da se niso dotični dokazi ponudili že pri zadnji razpravi.« Za tem je tožničnin kurator zabeležil stroškov 2 K kakor odškodbo za zamudo dne 5. julija t. l.

Sodnik je dopustil dokaz po nanovo ponujenih pričah, preložil razpravo v svrhu sprejema tega dokaza, hkratu pa izrekel:

»Toženci F. R. in tovariši so dolžni povrniti tožnici vsled preložitve razprave povzročene stroške, katerih visokost se na vnovičen predlog tožničnin določi povodom na 15. septembra t. l. odrejene ustne razprave.«

Q tem izreku se je izdal pismeni sklep z dne 5. julija 1909 Cl 62/9-5 s sledečo utemeljitvijo:

Na ustni razpravi dne 5. julija 1909 je bil ves dejanski stan dognan, bili so tudi vsi na prejšnji ustni razpravi dne 14. junija 1909 dopuščeni dokazi sprejeti in izvršeni. Razprava bi se bila zaključila v zmislu §-a 193 c. pr. r., ker je bila sporna stvar nadrobno razložena. Odločilna pa je za razsojo okolščina, ali se je sporna dota v delnem znesku 900 K že za življenja

tožničinega moža vrnila tožnici ali ne. Stališče tožencev ni bilo dovolj podprto po izvršenih dokazih ter so toženci kratko pred nameravanim sklepom razprave ponudili dokaz po novih pričah o okolščinah IV. in V. zapisnika CI 62/9-4, katere okolščine bi utegnile, ako bi jih priče potrdile, dovesti do prepričanja, da je tožnica že sprejela iztoževano terjatev. Sodišče je radi tega smatralo potrebnim, da se novi dokaz po pričah dopusti ter je v svrhu sprejema tega dokaza preložilo razpravo na 15. septembra 1909.

Toženka M. V. je priznala, da je za dotične nove priče in okolščine, o katerih se je dokaz ponudil in dopustil, vedela že pred razpravo dne 14. junija 1909, oziroma ko je še pokojni Janez B. živel. Ker je pa ni nikdo o tem kaj vprašal poprej, zato ni tudi nikomur o tem do dne 5. julija 1909 pravila.

Glede imenovane toženke ni toraj dvoma, da je ona zakrivila, ker se je morala razprava preložiti radi novega dokaza. Nasproti njej je utemeljen v zmislu §-a 142 c. pr. r. storjeni sklep, da mora po preložitvi razprave povzročene stroške na predlog tožnice povrniti.

Te stroške sta povzročila pa tudi sotoženca. Res se ne more reči, da toženci kakor dediči Janeza B. tvorijo jednotno sporno stranko, kajti dasi je glede na to, da se dedščina po navedenem zapustniku ni še razdelila v zmislu §§-ov 165—167 zap. pat., smatrati tožence glede sporne terjatve za solastnike, je vendar le uvaževati, da je že izšlo prisojilo in da so v trenutku izdaje te listine toženci pojenjali biti jednotna stranka. Iz tega vzroka ne bi bilo sotožencema naložiti povračila vprašljivih stroškov. Sokriva sta pa sotoženca preložitve razprave zategadelj, ker bi bila njuna dolžnost, da bi se bila za predmet tožbe bolj brigala in se bi še pred vložitvijo ali vsaj pred 14. junijem 1909 zadostno informirala, za kar bi zadostoval že sam razgovor med toženci. Sicer ne zahteva § 142 c. pr. r. dokaza krivde, kakor je na pr. potreben za odškodninsko tožbo v zmislu § 1295 o. d. z.

Po §§-ih 142 in 46 c. pr. r. so potemtakem vsi trije toženci zavezani vprašljive stroške povrniti. Koliko ti stroški znašajo, se še ne ve, kajti tega se ne more reči, da bi bili stroški razprave dne 5. julija 1909 vsled preložitve povzročeni. To bi bilo gotovo napačno. Za stroške, po preložitvi povzročene, je smatrati jedino le tiste, ki bodo narasli vsled razprave, določene na

15. septembra 1909, a koliko bodo ti stroški znašali, se danes pač ne ve. Po analogiji §§-ov 326 in 323 c. pr. r. je bilo sedaj samo izreči, da so toženci dolžni tozadevne stroške povrniti tožnici, določitev njih visokosti pa se prepusti poznejšnjemu času.

Rekurzu tožencev je deželno sodišče v Ljubljani s sklepom z dne 4. avgusta 1909 R III 174/9-1 ugodilo, izpodbijani sklep spremenilo in izreklo, da toženci niso dolžni »povrniti tožnici vsled preložitve razprave povzročenih stroškov, katerih visokost se na vnovičen predlog tožnici določi povodom na 15. sept. t. l. odrejene ustne razprave.« Tožnica je dolžna povrniti tožencem stroške rekurza.

Razlogi.

Pritrditi je nazoru prvega sodnika, da v predmetnem slučaju zadene tožence dolžnost povrniti tožnici stroške preložitve razprave. Po §-u 142 c. pr. r. ima tista stranka, ki da povod, da se preloži narok, povrniti nasprotniku na njegov predlog stroške preložbe. Brezdvomno je, da so toženci dali povod, ker so dejanske okolnosti, tičoče se pravnih stvari, navajali pri naroku, na katerem je bil ves drugi dejanski položaj že urejen in so bili dokazi dognani. Nerelevantno pa je, da toženci, kakor zatrjujejo v rekurzu, teh dejanstev zato niso bili prej navedli, ker stoje na pravnem stališču, da se plačilo dote more dokazati samo z notarskim pismom.

Povračilna dolžnost §-a 142 c. pr. r. je namreč osnovana na objektivnem momentu, da se razprava mora preložiti vsled povoda, ki ga da kaka stranka; subjektivni moment, zadene li stranko kaka krivda ali ne, in vzrok povoda v obče ne prihaja prav nič v poštev.

V tem pogledu torej ni pritrđiti izvajanjem v rekurzu in tudi to, da imajo stranke do sklepa razprave pravico navajati nove okolnosti, ne odveže dolžnosti, povrniti nasprotniku stroške preložbe, ker bi sicer določba §-a 142 c. pr. r., ki je singularna določba, ne bila nikdar uporabna.

Pritrditi pa je nazoru rekurentov, da prvi sodnik ni smel naložiti v povračilo onih stroškov, ki se bodo šele določili ob priliki nove razprave, to pa iz nastopnih razlogov.

Tožničnin kurator je na razpravi dne 5. jul. predlagal, da se po §-u 142 c. pr. r. pripoznajo tožnici stroški preložbe in je te stroške tudi takoj zaznamoval, zahtevajoč za zamudo časa 2 K. To je precizen predlog in prvi sodnik bi bil moral o njem odločiti takoj in odmeriti stroške (§ 142 odst. 1 in 2 l. c.).

Nalagati v povračilo pozneje nastale stroške ni bilo povoda, ker tožnica takega predloga niti stavila ni; mimo tega pa tudi ni uporabiti analogne določbe §§-ov 326 in 333 c. pr. r., ker imajo te določbe za podstavo vse drugačen dejanski stan in je predmetno vprašanje v §-u 142 c. pr. r. jasno rešeno.

Rekurznemu predlogu je bilo torej ugoditi, a s to premembo, da se ni zavrnil predlog tožnice, ker, kakor rečeno, tožnica takega predloga ni stavila. Obsoditi tožence v plačilo od tožnice zahte v a n i h stroškov se pa ni moglo, ker ni takega rekurznega predloga.

Izrek o stroških rekurza je utemeljen v določbah §§-ov 41 in 50 c. pr. r.

C. kr. najvišje sodišče je z odločbo z dne 29. septembra 1909 R VI 255/9-1 vsled tožničinega revizijskega rekurza obnovilo prvosodni sklep ter obsodilo tožence v povračilo stroškov revizijskega rekurza.

Razlogi.

Revizijski rekurz je utemeljen.

Tožnica zahteva od tožencev glasom predloga, ki ga je stavila na sporni razpravi dne 5. julija 1909, povračilo stroškov, ki jih je povzročila preložitve naroka, ter je zabeležila znesek 2 K.

Okrajno sodišče je priznalo upravičenost zahtevka, ki je utemeljen v določbi §-a 142 c. pr. r., ter je izreklo, da so toženci dolžni povrniti tožnici vsled preložitve razprave povzročene stroške, da pa se določitev stroškov pridrži novi sporni razpravi, na kateri je staviti vnovičen predlog.

Rekurzno sodišče pač smatra, da so dani pogoji za zahtevano povračilo, je pa vendarle spremenilo sklep okrajnega sodišča, češ da je sklep v tem napačen, ker je stopil izven okvira tožničinega predloga, odložil določitev stroškov na prihodnjo sporno razpravo in glasom razlogov identificiral stroške preložitve s stroški nove sporne razprave.

Četudi ni to stališče prvega sodišča pravo, se vendar ne da opravičiti sklep rekurznega sodišča s tem, da se je pripetil pogrešek.

Rekurzno sodišče je prezrlo, da pomeni njegova odločba v uspehu zavrnitev tožničinega predloga, uspeh, ki ga rekurzno sodišče samo ni nameravalo, ker izrečno priznava upravičenost tožničinega predloga. Oblika sklepa rekurznega sodišča ne more tega nič spremeniti, kajti njegovo odločbo je smatrati za rešitev tožničinega predloga. Ta predlog pa obsega dvojce: z jedne strani zahtevek glede pravne podlage, z druge strani njega kvantitativno določitev. Sklep okrajnega sodišča je rešil prvi del predloga, glede drugega dela se je odločba odložila. Akopram se je to storilo proti predpisu §-a 52 c. pr. r., ni razloga, da bi bilo sklepu odreči potrditev, kajti utemeljenost rešenega dela prizna tudi rekurzno sodišče in kar zadene nerešeni del, more pač rešitev še slediti. Bilo je torej prvosodni sklep obnoviti, a s tem se ne pre-judicira načelom, ki jih je uporabiti pri odmeri stroškov preložitve.

Odločba o rekurzni stroških se opira na §§-e 41, 50 in 52 c. pr. r.

H. Sturm.

Listek.

Večniki, -- mari sosodniki, mari pri-sežniki itd.?

I.

Pričujoče vrste naj nekako dopolnijo mnenje g. drja. Dolenca in dosedanje gradivo pri zasledovanju primernega izraza za »Schöffe«.

Namenoma sem samo v golem prevodu predgovora k noveli kazenskega postopnika objavil izraz »sosodnik«. Ta beseda se mi pa vendar ne zdi kar tako samo slučajna in brez dejanske podlage, kakor se je mislilo; naj se torej izkaže.

Pri tvorbi domače besede za pojem »der Schöffe« je možna dvojna ali celo trojna pot...

1. Predvsem je to zgodovinska pot. Če smo že imeli v prošlosti domačo besedo za »Schöffe« in če v sedanjosti take